

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
Odjel za financijske institucije i makroekonomske analize
Udruženje investicijskih fondova

Zagreb, 29. travnja 2022.

Metodologija kategorizacije otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom

1. Uvodne odredbe

Radi ujednačenoga klasificiranja otvorenih investicijskih fondova, njihovog promicanja te usporedbe prinosa, društva su suglasna da će klasifikaciju otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom obavljati na jednak način, prema metodologiji definiranoj ovim dokumentom, a koja se temelji na kriteriju izloženosti imovine pojedinim klasama financijske imovine kako je definirano prospektom pojedinog fonda.

Fond može biti klasificiran u samo jednu kategoriju, uvažavajući sve karakteristike svoje investicijske strategije.

2. Klase imovine

Klase financijske imovine za potrebe klasifikacije vrsta fondova su:

- Imovina s varijabilnim prinosom – imovinu s varijabilnim prinosom čine dionice i drugi ekvivalentni vrijednosni papiri koji predstavljaju udio u kapitalu ili članskim pravima u društvu ili drugom subjektu, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima za dionice ili prenosivi vrijednosni papiri koji daju pravo na stjecanje takvih prenosivih vrijednosnih papira upisom ili zamjenom
- Imovina s fiksnim prinosom – imovinu s fiksnim prinosom čine obveznice i drugi oblici sekuritiziranog duga, uključujući i potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima za takve vrijednosne papire, prenosivi vrijednosni papiri koji daju pravo na stjecanje takvih prenosivih vrijednosnih papira upisom ili zamjenom; instrumenti tržišta novca i depoziti

3. Mjerenje izloženosti

Izloženost pojedinoj klasi imovine moguće je postići izravnim ulaganjem u navedenu imovinu; ili neizravno, putem ulaganja u druge fondove koji su izloženi navedenoj klasi imovine, odnosno ulaganjem u izvedenice čiju temeljnu imovinu predstavlja jedna od navedenih klasa imovine. Izloženost pojedinoj klasi imovine mjeri se u odnosu na neto imovinu fonda.

4. Vrste fondova

Prema navedenim kriterijima, osnovne vrste fondova su:

- Novčani
- Obveznički
- Mješoviti
- Dionički
- Fondovi inovativnih strategija
- Ostali

Općenito su novčani, obveznički, mješoviti i dionički fondovi *long-only* fondovi. Fondovima inovativnih strategija upravlja se s ciljem ostvarivanja pozitivnih prinosa bez obzira na tržišna kretanja, primjerice koristeći i financijske izvedenice. Fondovi kategorizirani u vrstu Ostali ne spadaju ni u jednu od prethodnih kategorija zbog specifičnosti svojih investicijskih strategija.

Novčanim fondom može se nazivati samo fond koji je trajno, izravno ili neizravno, izložen isključivo imovini s fiksnim prinosom, posluje sukladno s Uredba (EU) 2017/1131 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o novčanim fondovima, te je dobio odobrenje za poslovanje kao novčani fond.

Obvezničkim fondom može se nazivati samo fond koji je trajno, izravno ili neizravno, izložen isključivo imovini s fiksnim prinosom, primarno i pretežito u obveznice. Izloženost imovini s varijabilnim prinosom nije dozvoljena izravno niti neizravno. Pritom se **kratkoročnim obvezničkim fondom** može nazivati samo fond s ponderiranim modificiranim trajanjem manjim od 3, a **obvezničkim fondom** samo fond s ponderiranim modificiranim trajanjem većim od 1.5.

Mješoviti fondovi ulažu na način da imaju izravnu ili neizravnu izloženost i imovini s fiksnim prinosom i imovini s varijabilnim prinosom. **Konzervativnim mješovitim fondom** može se nazivati samo fond koji je izložen imovini s varijabilnim prinosom u omjeru ne većem od 30% neto imovine. **Umjerenim mješovitim fondom** može se nazivati samo fond koji je izložen imovini s varijabilnim prinosom u omjeru ne manjem od 30% neto imovine i ne većem od 70% neto imovine. Mješoviti fondovi osnovani prije datuma stupanja na snagu ove Metodologije svrstavaju se u kategoriju umjerenih mješovitih fondova.

Dioničkim fondom može se nazivati samo fond koji je trajno, izravno ili neizravno, izložen imovini s varijabilnim prinosom u omjeru ne manjem od 70% neto imovine.

Fondovi inovativnih strategija su fondovi bez ograničenja pojedinoj klasi imovine, koji posluju s ciljem ostvarenja pozitivnog prinosa bez obzira na tržišna kretanja (eng. *Absolute Return*), nerijetko uz korištenje izvedenica kojima se postižu *long* ili *short* izloženosti prema pojedinim vrijednosnim papirima ili tržištima u cjelini. Svrstavanje fondova u ovu kategoriju ne ovisi primarno o izloženosti imovine, već o strategijama upravljanja koje uključuju npr *long/short*, *event driven*, *directional* strategije i slično.

Ostali fondovi su oni fondovi koje nije moguće klasificirati u jednu od prethodno navedenih kategorija. Takvi fondovi su, primjerice:

- *Life-cycle* (fondovi životnog ciklusa): fondovi s dospeljem koji unaprijed definiranom dinamikom smanjuju rizičnost (mijenjanjem alokacije klasa imovine) prema dospelju
- Fondovi sa šticećenom glavnicom (eng. *Capital Protected*): fondovi koji su osmišljeni da kroz svoju investicijsku strategiju nude neki oblik zaštite glavnice bez pravno obvezujućeg jamstva
- Fondovi s jamčenom glavnicom (eng. *Capital Guaranteed*): fondovi koji jamče određeni prinos ili razinu glavnice kroz formalno, pravno obvezujuće jamstvo

5. Dodatne karakteristike fondova

Svaki fond u pojedinoj kategoriji, navedenoj u odjeljku 4, može imati i dodatne karakteristike, koje ne mijenjaju njegovu klasifikaciju. Takve dodatne karakteristike uključuju primjerice sljedeće:

Sektorska, geografska, valutna ili slična specijalizacija - ukoliko fond u svojoj investicijskoj strategiji promiče specijalizaciju, odnosno fokus na pojedinu regiju, industrijski sektor ili valutu, izloženost tim deklariranim fokusiranostima mora iznositi najmanje 65% neto imovine.

ESG karakteristike –ako se fondom promiču, uz ostala obilježja, okolišna ili socijalna obilježja, ili kombinacije tih obilježja (članak 8. SFDR), ili ako fond ima za cilj održivo ulaganje ili smanjenje emisije ugljika (članak 9. SFDR) označavanje i oglašavanje takvog fonda mora biti u skladu s Uredbom (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenog 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga.

Indeksni fond - fond koji deklarirano prati određeni javno objavljeni indeks ili benchmark, klasificira se sukladno klasi imovine koju predstavlja indeks. Pritom *tracking error* takvog fonda ne smije biti veći od 1% u odnosu na praćeni indeks ili benchmark.

Fond fondova klasificira se u prikladnu kategoriju sukladno svojim posrednim izloženostima klasama imovine.

Napajajućim (feeder) fondom može se nazivati samo fond koji posluje sukladno odredbama o glavnim i napajajućim UCITS fondovima Zakona o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom, a klasificira se u prikladnu kategoriju sukladno karakteristikama investicijske strategije glavnog (master) fonda.

Fond s dospijećem - novčani, obveznički, mješoviti ili dionički fond odnosno fond inovativnih strategija kojim se aktivno upravlja, a koji ima unaprijed određeni datum dospijeća. Fond se klasificira u prikladnu kategoriju sukladno trajnoj izloženosti klasama imovine. Ako investicijska strategija fonda s dospijećem predviđa promjenu alokacije imovine prema unaprijed utvrđenoj dinamici prema dospijeću ili nudi neki oblik zaštite ili jamstva glavnice i/ili prinosa, odnosno predviđa relativno statičko ulaganje imovine do dospijeća, fond se klasificira u odgovarajuću pod-kategoriju kategorije „Ostali fondovi“.